

Cao 2017

enquête

AOb-leden: prioriteit bij werkdruk en salaris

Eén op de acht werknemers in het onderwijs is actief op zoek naar een andere baan buiten het onderwijs. Het vaakst worden als aanleiding de hoge werkdruk en de lage salarissen genoemd. Verlaging van de werkdruk en een beter salaris worden door vrijwel alle leden genoemd als prioriteit in de cao-onderhandelingen in 2017. De belangrijkste conclusies uit de cao-enquête van de AOb op een rij.

CAO goed instrument, maar beter naleven. Leden vinden de cao het beste instrument om de arbeidsvoorwaarden te regelen. Wel moet de bond een actievere rol spelen in de naleving. Eén op de drie vindt namelijk dat de cao niet goed wordt nageleefd door de werkgevers. Ook voor de personeelsgeleding van de medezeggenschapsraad of ondernemingsraad is daar een belangrijke rol weggelegd. Verder vinden de AOb-leden massaal dat zij zelf actief kunnen optreden bij de naleving van de cao.

Werkdruk en salaris. Het aanpakken van de hoge werkdruk en een beter salaris worden door de leden veruit als belangrijkste prioriteiten genoemd voor de onderhandelingen over de cao in 2017.

Kleinere klassen, minder lessen, minder administratie. Als het gaat om de werkdruk verschillen de oplossingen per sector. In het basisonderwijs kiest men overduidelijk voor kleinere klassen en minder administratieve taken. In de andere sectoren gaat het voornamelijk om een mix van kleinere klassen en minder lessen per week. In het mbo en hbo – vaak grote instellingen - staat hoog op drie een betere organisatie.

Positief over baan, minder over organisatie. Hun baan geven de geënuquêteerden een 7+, in het hbo ligt dat boven de 8. Ook de zelfstandigheid krijgt vergelijkbare cijfers. Hun leidinggevende of de organisatie scoort een zes of minder, alleen in het basisonderwijs is men behoorlijk tevreden over hun directeur en de organisatie met een 6,5 en 6,6.

Eén op acht zoekt baan buiten onderwijs. Eén op de acht ondervraagden is actief op zoek naar een baan buiten het onderwijs. Meestal vanwege de werkdruk of omdat men op zoek is naar een beter betaalde baan. De helft denkt er wel eens over om het onderwijs te verlaten, vaak om dezelfde redenen als mensen die actief op zoek zijn naar een andere baan.

Deelnemers

De enquête is afgenomen in één week kort na de zomervakantie van 2016 onder alle werkende AOb-leden met mailadres. De 1629 deelnemers komen goed overeen met het ledenbestand qua leeftijd, sekse en onderwijssector. Ten opzichte van de werkenden is er een licht hogere deelname ten opzichte van de groep 50-59 jaar. Er is niet gerappelleerd. Daar waar verschillen per sector relevant zijn, zijn deze verschillen uitgesplitst in de uitkomsten.

Leeftijd

20 - 29 jaar	186	11%
30 - 39 jaar	327	20%
40 - 49 jaar	274	17%
50 - 59 jaar	541	33%
60 - 69 jaar	301	18%

Sector

Basisonderwijs	644	40%
Speciaal onderwijs (sba0, so en vso)	163	10%
Voortgezet onderwijs (vo)	576	35%
Middelbaar beroepsonderwijs (mbo)	138	8%
Hoger onderwijs (ho)	108	7%

Functie

Ambulant Begeleider	14	1%
Intern Begeleider	20	1%
Instructeur	6	0%
Leraar	1335	82%
Management	75	5%
OBP	16	1%
OOP	163	10%

Hoe lang werkt u

Minder dan 5 jaar	168	10%
5 - 10 jaar	313	19%
10 - 20 jaar	487	30%
Langer dan 20 jaar	661	41%

Soort contract

Flexcontract	15	1%
Invaller	11	1%
Mix vast en flex	12	1%
Tijdelijk dienstverband	118	7%
Vast dienstverband	1471	90%
Werkzoekend	2	0%

Aantal werkdagen

2 dagen of minder	50	3%
2 tot 4 dagen	526	32%
4 of 5 dagen	1053	65%

Waardering cao

Is de cao een goed instrument?

Heb ik geen mening over	96	6%
Ja, dat geeft de meeste zekerheid	1107	68%
Ja, maar de cao regelt nu veel te veel zaken, dat kan eenvoudiger	376	23%
Nee, personeelsgeleding mr/or kan afspraken maken over salaris, werkdruk	27	2%
Nee, ik onderhandel liever zelf met mijn werkgever	23	1%

Wordt de cao goed nageleefd?

Ja	929	57%
Nee	480	30%
Weet niet	215	13%

Vindt u dat de AOb meer tijd moet steken in naleving?

Ja	818	51%
Nee	333	21%
Weet niet	462	29%

Vindt u dat de personeelsgeleding van de MR of OR hier een rol in heeft?

Ja	1159	72%
Nee	228	14%
Weet niet	221	14%

Vindt u dat u zelf een actieve rol kan spelen bij naleving?

Ja	1052	66%
Nee	293	18%
Weet niet	259	16%

Prioriteiten cao-onderhandelingen 2017

Leden konden meerdere prioriteiten aangeven, maximaal drie. Deze zijn samen opgeteld, waaruit duidelijk wordt dat een lagere werkdruk en een beter salaris als belangrijkste prioriteiten worden gezien. Meer werkzekerheid en minder flexbanen zijn met name onder de jongeren vaker genoemd.

Prioriteit

Lagere werkdruk	1277
Algemene loonsverhoging	1035
Meer zeggenschap over de inhoud van je werk	546
Meer werkzekerheid	542
Minder flexbanen	542
Betere arbeidsomstandigheden	525
Meer tijd voor onderwijsinnovatie	509
Meer tijd en geld voor scholing	385
Pensioenstelsel waarin de lusten en lasten over jong en oud goed worden verdeeld	303
Bestrijden onbevoegdheid	297
Indexering van huidige pensioenen	280
Handhaven cao-afspraken op school of instelling	255
Loonsverhoging door meer beter betaalde functies	251
Sociale zekerheid versterken	220
Beter loopbaanbeleid	215
Meer duurzame inzetbaarheidsuren	197
Verlof voor mantelzorg	179
Meer doorstroming	41

Beste manier verlagen werkdruk

Gevraagd is naar de beste manier om de werkdruk te verlagen, in verschillende rondes waarbij steeds gekeken werd naar de belangrijkste manier per ronde om de werkdruk te verlagen. De uitkomsten verschillen sterk per sector. Omdat er in drie rondes is gestemd, kunnen er geen percentages aan de uitkomst verbonden worden, maar kijken we naar de rangorde en het aantal malen dat de oplossing is genoemd.

Alle sectoren

Kleinere groepen/klassen	1187
Minder administratieve taken	837
Minder uren lesgeven per week	660
Minder overige taken	578
Betere organisatie op uw school	436
Minder vergaderen	426
Meer zeggenschap over uw werk	354
Meer duurzame inzetbaarheidsuren	175

Basisonderwijs

Kleinere groepen/klassen	501
Minder administratieve taken	438
Minder overige taken	292
Meer zeggenschap over uw werk	159
Minder vergaderen	139
Betere organisatie op uw school	125
Minder uren lesgeven per week	120
Meer duurzame inzetbaarheidsuren	83

In de eerste ronde werd door bijna 100 procent van de deelnemers klassenverkleining als belangrijkste maatregel genoemd. Direct gevolgd door een zeer hoge voorkeur voor minder administratieve taken in de tweede ronde.

Speciaal onderwijs

Kleinere klassen	98
Minder lesuren per week	48
Betere organisatie	46
Minder overige taken	36
Meer zeggenschap over uw werk	22

Kleinere klassen staan ook in het speciaal onderwijs op één, vanwege de relatief geringe omvang van het aantal deelnemers is daarna het beeld divers.

Voortgezet onderwijs

Kleinere groepen/klassen	454
Minder uren lesgeven per week	364
Minder vergaderen	189
Minder overige taken	184
Minder administratieve taken	173
Betere organisatie op uw school	160
Meer zeggenschap over uw werk	83
Meer duurzame inzetbaarheidsuren	32

Ook het voortgezet onderwijs kiest duidelijk voor kleinere klassen, direct gevolgd door minder lesuren per week.

Middelbaar beroepsonderwijs

Kleinere groepen/klassen	93
Minder uren lesgeven per week	75
Betere organisatie op uw school	58
Minder administratieve taken	44
Minder vergaderen	13

Het mbo kiest voor vergelijkbare oplossingen als het voortgezet onderwijs: kleinere klassen en minder lesuren per week. Toch volgt een betere organisatie op school snel als oplossing drie.

Hoger beroepsonderwijs

Minder uren lesgeven per week	53
Minder administratieve taken	49
Betere organisatie op uw school	46
Kleinere groepen/klassen	41
Meer zeggenschap over uw werk	39
Minder vergaderen	34
Minder overige taken	23
Meer duurzame inzetbaarheidsuren	16

In het hbo is het beeld divers en is met een klein verschil (en relatief weinig deelnemers) minder lessen per week op nummer één gekomen. Organisatie en administratie kunnen ook beter.

Rapportcijfers baan & verlaten onderwijs

Welk rapportcijfer geeft u uw baan, de zelfstandigheid, uw leidinggevende en de organisatie waarin u werkt?

	alle	bao	so	vo	mbo	ho
Eigen baan	7,3	7,3	7,4	7,3	7,2	8,5
Zelfstandigheid	7,1	7,1	7,2	7,3	7,2	8,4
Direct leidinggevende	6	6,5	6	5,8	5,8	5,3
Organisatie	6,4	6,6	6,3	6,3	6,2	6,2

Bent u actief op zoek naar een baan buiten het onderwijs?

bao	12%
ho	18%
mbo	13%
so	11%
vo	12%
alle sectoren	12%

20 - 29 jaar	5%
30 - 39 jaar	16%
40 - 49 jaar	16%
50 - 59 jaar	14%
60 - 69 jaar	7%

Vaak wordt gevraagd naar de overweging om het onderwijs te verlaten. Die vraag stelden wij ook, maar eerst werd gevraagd of men actief op zoek was naar een baan buiten het onderwijs. Dat blijkt één op de acht mensen op dit moment te doen. Een baan bij de overheid (gemeente), in de zorg of als zelfstandige werd vaak in een vrije vraag genoemd. In een tweede niet verplichte open vraag konden deelnemers aangeven waarom zij een andere baan zochten. In alle sectoren werden werkdruk en salaris het meest genoemd. Jongeren noemden vaak dat ze elders op zoek waren naar een baan met een vast contract. In het hbo kwam het regelmatig voor dat vakdocenten terugkeerden naar hun oorspronkelijke beroep. Een klein aantal gevallen meldde dat men werkloos werd door krimp of reorganisatie en daarom op zoek was naar een andere baan. Percentages zijn niet te geven, omdat lang niet alle deelnemers van de open vraag gebruikmaakten.

Een paar voorbeelden:

“Hoge werkdruk. Parttime werken betekent toch werken op je vrije dag. Lastig te combineren met een gezin.”

(Leraar basisonderwijs)

“Slechte organisatie, als oop geen doorgroeikans.”

(Onderwijsondersteuner voortgezet onderwijs)

“Wil beter salaris. Ik vind de werkdruk te hoog.”

(leraar voortgezet onderwijs)

“De omstandigheden waaronder ik moet werken zijn schandalig. Ik werk op een cluster4 school waar alle extra begeleiding binnen de klas is wegbezuinigd, terwijl de doelgroep verzaamd is, mede door passend onderwijs.

(Leraar speciaal onderwijs)

“De wijze en de hoeveelheid onderwijsvisie veranderingen ben ik beu. Verkocht als verbetering van kwaliteit zegt men maar die zie ik niet.”

(Leraar mbo)

“Bureaucratie en ambtelijkheid van de organisatie en laag ambitieniveau van de organisatie en bedrevend managementniveau.”

(Leraar hbo)

Denkt u wel eens aan verlaten onderwijs?

alle	53%
bao	55%
so	58%
vo	52%
mbo	45%
hbo	44%

De algemene vraag is ook gesteld: meer dan de helft denkt wel eens aan het verlaten van het onderwijs. Ook daar worden in open vragen werkdruk en salaris het vaakst genoemd.

